

Mgr. David Zahumenský

Lidická 700/19

602 00 Brno

nám. 14. října 2188/9
150 00 Praha - Smíchov
tel.: 257 111 611
podatelna@msz.pha.justice.cz
datová schránka: ijeabe3

Praha 9. června 2021
3 KZN 909/2021 – 54

Podnět k výkonu dohledu nad činností Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 5 ve věci sp. zn. ZN 515/2020 - vyrozumění

Dne 18. 4. 2021 bylo Městskému státnímu zastupitelství v Praze (dále jen „MSZ v Praze“) doručeno podání Mgr. Venduly Zahumenské, Ph. D., zastoupené Mgr. Davidem Zahumenským, označené jako „žádost o dohled nad postupem Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 5“, z jehož obsahu je zřejmé, že podatel nesouhlasí s postupem státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 5 (dále jen „OSZ pro Prahu 5“) ve věci sp. zn. ZN 515/2020. Ve věci byl proto vyžádán příslušný všeobecný spis OSZ pro Prahu 5.

Podání bylo dle jeho obsahu (§ 16a odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, v účinném znění – dále jen „ZSZ“) vyhodnoceno jako podnět k výkonu dohledu nad postupem OSZ pro Prahu 5 ve věci tam vedené pod sp. zn. ZN 273/2020 ve smyslu § 12d ZSZ.

Na tomto místě si dovoluji rekapitulovat základní pravidla a hlediska výkonu dohledu v rámci státního zastupitelství: Rozsah a účel dohledu jakož i pravomoci vyššího státního zastupitelství ve vztahu k nižším státním zastupitelstvím vyplývají zejména z ustanovení § 12c a 12d ZSZ a § 1 vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, v účinném znění (dále jen „JŘSZ“). Výkon dohledu se zaměřuje zejména na dodržování a aplikaci právních předpisů v působnosti státního zastupitelství a v činnosti státních zástupců, dodržování pokynů vyššího státního zastupitelství a vedoucích státních zástupců, na organizaci a řízení práce a na plnění interních předpisů. V rámci dohledu je vyšší státní zastupitelství v rozsahu stanoveném zákonem zejména oprávněno přezkoumat kteroukoli věc vyřízenou nižším státním zastupitelstvím a za tímto účelem vyžádat od nižšího státního zastupitelství předložení všech písemností, jež byly podkladem pro vyřízení takové věci, jakož i příslušná vyjádření a stanoviska, nestanoví-li zvláštní předpis pro přezkoumání takové věci závazným způsobem jiný postup. V případě potřeby je pak oprávněno dávat nižšímu státnímu zastupitelství pokyny ve věcech, jejichž vyřízení nižšímu státnímu zastupitelství přísluší, a v zákonem stanovených případech věc nižšímu státnímu zastupitelství odejmout a vyřídit ji samo. Výkon dohledu nicméně nemá povahu (dalšího) opravného prostředku a jeho účelem není nahrazovat činnost

státního zástupce při výkonu dozoru nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení.

Přezkumem předloženého spisového materiálu bylo zjištěno, že dne 3. 12. 2020 bylo OSZ pro Prahu 5 doručeno cestou MSZ v Praze podání Mgr. Venduly Zahumenské, PhD., označené jako „oznámení o skutečnostech, které by mohly vést k podezření ze spáchání trestného činu ze strany prof. RNDr. Jaroslava Flegra, Csc.“. Podatelka se cítila dotčena výroky prof. Flegra, které se po řadu měsíců objevují v předních českých médiích a kterými jsou občané systematicky zastrašováni ohledně dopadů šíření koronaviru. Tyto nepodložené výroky mají za následek nepřiměřené obavy obyvatel, které však nejsou důvodné a podložené jinými fakty týkajícími se tohoto patogenu. V další části oznámení podatelka uvádí odkazy na jednotlivé články. Podle jejího názoru je zřejmé, že tyto výroky nejen měly potenciál vyvolat děs u řady spoluobčanů, ale nepochybně ovlivnily i rozhodování vlády, což je zřejmé např. z výroků ministra vnitra Jana Hamáčka. Prof. Flegr, poté co začalo být zřejmé, že jeho výroky zejm. o desetitisících mrtvých jsou nereálné, začal veřejně tvrdit, že šířil tyto poplašné zprávy záměrně a děsil lidi nepravdivými informacemi. Takovým jednáním tedy podle názoru podatelky naplnil skutkovou podstatu trestného činu šíření poplašné zprávy podle § 357 tr. zákoníku.

Dne 17. 3. 2020 státní zástupce OSZ pro Prahu 5 vyrozuměl podatele o tom, že jím tvrzené skutečnosti nejsou způsobitelné k zahájení úkonů trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 tr. řádu, neboť popisovaná jednání nevykazují znaky žádného trestného činu. V rámci odůvodnění tohoto postupu konstatoval, že výroky prof. Flegra mají hodnotící charakter. Jejich autor předložil své analýzy, které podkládá svou odborností, nejedná se tudíž o záměrně dezinformování a uvádění nepravd, ale publikaci svých, byť částečně kontroverzních, názorů. Drtivá část komentářů se vztahovala k odhadu budoucí situace, a to v dlouhodobějším horizontu, přičemž obavy z dalšího vývoje byly prezentovány napříč všemi médii. Závěr o tom, že právě tyto výstupy zásadně ovlivnily vládní rozhodnutí, nevyplývá z žádné skutečnosti, je dovozován toliko ze srovnání výrazů užitých místopředsedou vlády. Aby se mohlo jednat o trestný čin, muselo by se navíc jednat o úmyslně nepravdivé zprávy a úmysl autora by směřoval k zákonem požadovanému následku. Státní zástupce uzavřel, že orgány činné v trestním řízení nemohou působit korektivně vůči těmto výstupům a publikovaným názorům, pokud tyto svým obsahem nenaplňují skutkovou podstatu některého z trestných činů. Publikace názorů na určitý fenomén nemůže být protiprávní.

V rámci podnětu k výkonu dohledu podatelka zopakovala podstatně části svého oznámení a dále uvedla, že z přípisu státního zástupce není zřejmé, zda bylo oznámení řádně prošetřeno, zda byl vyslechnut pan Flegr, aby vysvětlil své výroky, podle kterých lidi úmyslně strašil a uváděl horší scénáře. Není také zřejmé, co státní zástupce míní tím, že byl proveden monitoring médií ve vztahu k uvedeným výrokům, aniž je zřejmé o jaké články se jednalo a co nich vyplývá. Podatelka závěr státního zástupce o tom, že se nejednalo o záměrné dezinformování či uvádění nepravdu považuje za nepodložený a poukazuje na články zveřejněné na serveru aktualně.cz, mix24.cz a parlamentnilisty.cz. dne 25. 11. 2020. To, zda se výroky staly podkladem pro rozhodnutí vlády považuje podatelka za nerozhodné.

Po přezkoumání spisového materiálu konstatuji, že se závěry státního zástupce OSZ pro Prahu 5, který ve věci neshledal podezření z trestného činu, zcela souhlasím a s jeho argumentací se plně ztotožňuji.

Nejprve je třeba uvést, že je třeba striktně rozlišovat mezi informací jako takovou, která může být pravdivá či nepravdivá, a analýzou, názorem či komentářem, který může sice vycházet z nějaké odbornosti, ale v zásadě vyjadřuje subjektivní přesvědčení či postoj toho, kdo tuto analýzu či názor podává. V takovém případě se lze jen stěží posoudit pravdivost či nepravdivost takového názoru a je pak na každém jednotlivci, jak si ho vyhodnotí, a to jak s přihlédnutím k osobě autora, tak i v porovnání s informacemi a dalšími názory, které má k dispozici. Vzhledem k nedostatku objektivní stránky trestného činu šíření poplašné zprávy podle § 357 tr. zákoníku, tedy šíření nepravdivé zpráv, je pak již úmysl autora z hlediska trestního práva lhostejný, je tedy irrelevantní že prof. Flegr v některých rozhovorech připustil, že jeho záměrem bylo „strašit“. Pokud podatelka namítá, že není zřejmé, zda státní zástupce provedl nějaké šetření, je třeba poukázat na ust. § 16a odst. 1 zák. č. 283/1993 Sb., podle kterého se podání hodnotí podle jeho obsahu a ust. § 16a odst. 5 zák. č. 283/1993, podle kterého státní zastupitelství přezkoumá důvodnost jeho obsahu. Pokud státní zástupce dospěl k názoru, že podání neobsahuje skutečností, zakládající podezření ze spáchání trestného činu, přičemž k opačnému závěru by nebylo možné dospět ani po doplnění podání ve smyslu ust. § 16a odst. 2 zák. č. 283/1993 Sb., není povinen ve věci provádět jakékoliv šetření a věc bez opatření založit.

Postup státního zástupce OSZ pro Prahu 5 jsem proto **shledala věcně správným**. Váš podnět tedy jako nedůvodný **odkládám**, o čemž Vás tímto vyrozumívám.

V souladu s § 16a odst. 7 ZSZ je toto rozhodnutí v uvedené věci konečné. Závěrem prosím přijmete poučení, že další obsahově shodné podněty nebudou přezkoumávány a podatel nebude o jejich přijetí vyrozumíván (§ 1 odst. 4 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství).

Mgr. Táňa Dočekalová, v.r.
státní zástupce

Za správnost :Šnajdr L.